

[Bilgrav-Nielsen.]

udskrives til forsvaret, har været for nedadgående. Det er selvfølgelig et problem, man kan imødekomme ved at antage flere hvervede, men her har problemet været, at vi har et personaleloft også for forsvaret, og at der er udgiftsmæssige problemer i højeste grad forbundet med at udfylde huller efter værnepligtige med frivillige.

Det vil sige, at hvis man ikke ønsker at ændre i den gældende forsvarsordning, hvis man mener, at den stadig skal være rammen om forsvaret, så har man faktisk kun to muligheder eller eventuelt en kombination af de to muligheder, og det er, så vidt jeg kan se, en forhøjelse af tjenestetiden, som i dag er på 12 måneder, eventuelt kombineret med en øget tilgang af frivillige, hvilket vil sige, at man må hæve personaleloftet, at man må regne med større udgifter til frivillige. Det er muligt, at nogle medlemmer i denne sal mener, at dette er vejen at gå, og at man også må tage konsekvensen, så det bliver forøgede forsvarsudgifter. Det er muligt, der er nogle, der mener, at den udenrigspolitiske situation har udviklet sig sådan, at dette skridt er rimeligt, men jeg mener det ikke. I den radikale gruppe er vi af den opfattelse, at over for det problem, som jeg her har skitseret, må vi gå en anden vej. Vi må gå den vej, at vi indretter forsvaret med en talmæssigt mindre beredskabsstyrke, og vi har tidligere givet udtryk for, at vi ønsker, at dette beredskabsbegreb ændres derhen, at ikke hele beredskabsstyrken skal være til stede på kasernerne, skal være bundet til kasernerne. I øvrigt er det et princip, man sådan set har accepteret i dag; man har ikke beredskabet indkaldt 100 pct. til enhver tid. Der er vel oven i købet situationer, hvor dækningsprocenten ikke er ret meget højere end 50.

Vi mener, det kan gøres, vi mener, at denne nyformulering, denne nyopdeling af et beredskab, som er på kasernerne, og et andet beredskab, som består af hjemsendte værnepligtige, kan vi indrette os på, uden at det får betydning for det, vi plejer at kalde effektiviteten.

Hvis vi indretter os på den måde, som vi altså er tilhængere af, kan vi undgå at få en forhøjelse af forsvarsudgifterne, og jeg vil gerne allerede ved denne forhandling gøre det klart, at en af de ting, som er en forud-

sætning for radikal deltagelse i en ny forsvarsordning, er, at udgifterne ikke overstiger de rammer, som gælder i dag. Holder vi os til den ordning, som jeg skitserede, kan vi sikre det, og vi kan yderligere sikre — og det er en anden radikal betingelse for deltagelse i et forsvarsforlig — at tjenestetiden for værnepligtige kan reduceres. Jeg skal ikke lægge mig fast på et antal måneder, men blot gøre opmærksom på, at hvis man gør en lidt anden anvendelse af en del af de værnepligtige, end man har i dag, hvis man ændrer i dette forhold ved, at man får en vis forøget tilgang af frivillige — stadig væk inden for de økonomiske rammer — ja, så er det klart, at det også er med til at bane vejen for en tjenestetidsnedsættelse.

Jeg vil gerne i den forbindelse gøre et par bemærkninger i relation til, hvad der allerede er fremført først af hr. Preben Steen Nielsen og siden af hr. Kristen Østergaard angående de tjenestetidsforsøg, som har været afholdt.

Nu blev der talt lidt nedsættende om dette med forsøgsvirksomheden. Jeg synes, man helt uanset dette med tjenestetidens længde må konstatere, at tjenestetidsforsøg og forsøg i forsvaret er blevet indført én gang for alle og for at blive. I det radikale venstre har vi tit talt for, at man skulle etablere disse forsøg. Vi har nu militærets eget udsagn for; at forsøgsapparatet på et bredt felt, undersøgelsesapparatet, er blevet noget dagligdags, noget, man anvender til daglig i forsvaret. Og jeg ser, at man fra militærpsykologisk tjenestes side er i gang med at sætte nye undersøgelser i gang omkring det indkaldte mandskabs holdning over for forskellige situationer: samarbejdet, undervisningen, beredskabet, samarbejdsordningerne osv. Jeg synes, det er en meget positiv ting. Det skal tilføjes; at det altså er forsøgsinstitutionen, der har bragt disse ting ind.

I øvrigt om selve forsøgsresultatet omkring tjenestetidens længde: mon ikke vi skulle være enige om at konstatere, at det, der var det klare af forsøgsomgangen — hvis vi kan kalde det sådan — vel var, at der ikke var nogen væsentlig forskel på soldaternes kunnen efter en 12 måneders uddannelse og efter en 9 måneders uddannelse? Og når vi så tager i betragtning, at der var en række forudsætninger for 9 måneders forløbet, som ikke blev iværksat — jeg skal